

pinami byly nevýznamné; potvrdil se závěr, že změna pořadí položek nemění celkovou distribuci skóru, nemá vliv na celkový výsledek. Z toho lze vyvozovat, že neplatí tradované přesvědčení, že úspěch podporuje další úspěch v sérii následujících sugescí. To však platí, jak autoři dodávají, jen pro standardizované škály, které jsou konstruovány tak, aby se minimalizoval efekt selhání subjektu při určité sugesci. V terapeutické situaci jsou obvykle ve hře jiné faktory než při laboratorních experimentech, a proto klinici přikládají pořadí obtížnosti jednotlivých sugescí daleko větší význam než experimentátoři.

ŠKÁLY HYPNABILITY

Od roku 1957 začala skupina stanfordských hypnologů pod vedením Weitzenhoffer a Hilgarda pracovat na revizi a rozšíření Friedlanderovy a Sarbinovy škály. Vytvořili škálu hypnotické susceptibility, konstruovanou ze dvanácti testových sugescí, pomocí Gutmanovy techniky škálogramu. Autoři předpokládají, že jejich škála je jednodimenzionální a že má jeden faktor, probíhající celou škálou a podstatně přispívající ke všem položkám. Faktorová analýza ukázala, že předpoklad byl v podstatě správný. Škála byla vypracována ve dvou paralelních verzích a je známá pod názvem *Stanfordská škála hypnability, forma A a forma B* (Weitzenhoffer, Hilgard 1959). Jsou obecně známy pod zkratkami SHSS:A a SHSS:B. Obě verze jsou ekvivalentní a slouží pro opakované testování hypnability. Obsahují shodnou indukční proceduru a obě sestávají z dvanácti položek:

Položka	SHSS:A	SHSS:B
1. kolísání ve stoji	dopředu	dozadu
2. zavření očí	indukce	indukce
3. klesání ruky	levá	pravá
4. znehybnění paže	pravá	levá
5. roztažení prstů	před hrudí	nad hlavou
6. ztuhnutí paže	levá	pravá
7. pohyb rukou	k sobě	od sebe
8. útlum řeči	jméno	bydliště
9. halucinace	moucha	komár
10. nemožnost otevřít oči	obě oči zavřeny	obě oči zavřeny
11. posthypnotická sugesce	změní židle	vstane a protáhne se
12. amnézie	vybavování položek 3–11	

Skórování je proti Friedlander-Sarbinově škále zjednodušeno, normy byly vytvořeny na základě sledování nejprve 124 a později 533 vysokoškolských studentů. Dosažené výsledky byly distribuovány takto — viz tabulka na str. 48.

Prediktivní hodnotu SHSS:A potvrdili O'Connell a Orne (1966), kteří na souboru 63 subjektů našli korelaci 0,79 mezi uvedenou škálou a diagnostickým posuzováním hypnability. Rovněž jiné jimi citované korelace se pohybují